

PLANINSKI VESTNIK.

Glasilo Slovenskega planinskega društva.

V Ljubljani.

Januarja 1901.

L. VII., št. 1.

Iz Baumbachove koče na Triglav.

Spisal Anton Stres.

Koliko govorjenja, občudovanja in slavlja je bilo takrat! V vsaki krčmi, v vsaki hiši je bila dalje časa dan za dnem le zanimiva razprava o drzni neustrašenosti nekaterih domačih turistov pa o grozni, nepristopni strmini Triglava.

„Le pomislite, ljudje božji! Skoraj dve uri dolg, komaj prst širok greben treba prekobaliti, da se pride jedva pod Triglav; na desno in levo pa tako globok prepad, da mu ni videti dna — to niso šale.“

„Jojmene! — dobro, da so imeli usnjate hlače.“

„Pa šele na vrh, na vrh! Vrvi so nesli s seboj, da so plezali po njih.“

„Strašno! — še v sanjah ne bi hotel biti tam . . . Kako pa so pripeli vrvi na vrhu Triglava, da so nanj plezali?“

„Ti tega ne umeš. Enega so poslali naokoli, da je prišel s kranjske strani na vrh, odkoder je na našo plat spustil vrv.“

Taki in enaki pogovori so se pletli tačas v nekem trgu ob Soči: ekspediciji v slavo in občudovanje, ljudstvu pa v strah do Triglava. Seveda se je to vršilo že pred 20 leti, ko je bila hoja na Triglav res nekoliko opasna, posebno s soške strani. Ljudstvo pa navdaje še vedno neki pobožen strah do tega velikana, ki ga večina ne pozna drugače nego po imenu. Vedo le, da je tam daleč za deveto goro (pri nas so gore gosto nasejane) visok in strm, le oblakom pristopen velikan Triglav.

Pa ne, da bi kdo dejal, da mi z Goriškega nismo navdušeni sinovi planin, ker tako zanemarjamo Triglav; tega ne! Tudi mi bi ga včasih posetili, če bi — če bi šla — hm, želez. . . ne, ne! če bi vedeli natanko, kje je in kod se gre nanj.

„Kdor išče, najde“ sva dejala s tovarišem Francetom ter odšla po svetu, iskat Zlatorogov raj. Sreča nama je bila mila. V Bolcu sva že doznala, kje ima oče Baumbach svojo kočo. Pri njem sva hotela najprej potrkat. Da ne bi zalezla, so nama prijazni Bolčani pot do kočice natanko razložili, nahrbtnika pa debelo naložili, in hajdi na pot! Koničasti Svinjak (1639 m) nama je kazal smer, katere sva se morala držati; zato sva kmalu zapustila državno cesto, ki vodi ob deroči Koritnici proti Predelu, ter mahnila kar čez polje proti Soški dolini ob južni strani Svinjaka. Lahkih korakov, kakor bi naju veter nesel, sva prebirala poljske steze. V tej naglici se nama je posrečilo, da sva zalezla preveč na desno, na neki holmič, s katerega sva le po velikem ovinku in skozi grmovje dospela na most, ki drži na levi breg Koritnice, izlivajoče se nedaleč odtam v Sočo. Po lepi cesti, vodeči skozi čedni vasi Koritnico in Kal, sva prišla do bistre Soče. Tod se precej mirno vali po ozki dolinici, ki jo stiskajo Kozji breg in Črni vrh z južne in Svinjak ter Planja s severne strani.

Lahen vetrič se je zibal po dolini. Kar završi nekoliko krepkeje. Tam od vzhoda so se podili proti nama črni oblaki, iz njih pa so se usipali sivi megli podobni razpuščeni lasje. Kakor na povelje sva se oba spustila v tek proti oni megli. Nastalo je pravo tekmovalje med nama in oblakom. Hvala naju nogam in pa onemu, ki je ustanovil Sočo bliže nama nego naju tekmovalcu: prišla sva v zavetje še pred nalivom. V Soči sva se nekoliko pokrepčala ter počakala, da se je izlilo.

Nisva dolgo čakala. Sicer je še padla včasih posamezna kaplja, vendar sva že hitela po mokri, a ne blatni cesti dalje. Tuintam se je med raztrganimi oblaki pokazal košček nežnomodrega neba. Ti koščki so se vedno bolj širili, se družili, in kmalu so zažareli skalnati vrhovi Grintavca, ob katerem se vije cesta. Kak očarujoč ogenj izžarja to mrtvo skalovje! Skoraj bi mislil, da je tu nagrmadeno samo čisto zlato. Vedno več gore je bilo v plamenu. Naposled sva prišla tudi midva na vrsto. Tudi nama je poslalo vprav zahajajoče solnce goreč poljub v slovo. Ozko dolino ali pravzaprav tesni, po katerih se mora celo Soča stiskati v ozke meje, tako da je ni niti videti, je napolnil mrak. Vedno više se je umikalo zlato, s katerim je solnce obsipalo skale; naposled so se bleščali le še vrhovi liki ogromni rubini. A tudi ti so ugasnili — in vse je potemnelo, vse potihnilo. Dasi ni bilo niti poprej čuti nikakega glasu, vendar si čutil okrog sebe nekako življenje, sedaj pa je vse zadremalo — le Soča je v svojih ozkih in globokih „koritih“ zamolklo žuborela svojo pesem uspavanko...

Na nebu je že migljalo par zvezdic, ko sva po dveurni hoji iz vasi Soče prešla na levi breg Soče, in kmalu sva bila v Logu pred precej veliko Baumbachovo kočo. Ker slučajno ni bilo nikogar doma, potrkala sva pri sosedu krčmarju. Prijazni mož nama je postregel s precej dobrim vinom, jajci in kavo; tudi mleka nama je nesel v kočico za drugo jutro. Precej dolgo smo se pomenkovali, dokler ni nekdo za mizo zadremal ter se na vse pretege trudil dokazati, da je bolj muzikalen nego ona živalca, ki ga je na zapečku oponašala.

Prenočila sva v koči. Spala sva tako izvrstno, da sva vstala namesto ob štirih šele ob polšestih. Naglo sva se odpravila dalje. Takoj za vasjo

treba črez mostič na desni breg Zadnjice, ob kateri vodi zaznamenovana steza. Tuintam stoji borna hišica, ob nji njivica čompe (krompirja), okrog nje pa senožet z nizko travo: to je kmetija! Kako ubožni so ti prebivalci! In vendar plačujejo tudi oni davke in — ljubijo svojo domovino.

Pred eno teh hiš sva vprašala deklico, če ve, kje je prelaz Doleč.

„A—a—a?“

„Kje je Doleč?“

„O—o—o! daleč, daleč!“

„Pa kje?“

„Ne vem“.

Potem, ko sva ji bila plačala to natančno pojasnilo z desetico, naju je pa brž potolažila, rekoč: „Ni daleč, o—o— ni daleč, ne“.

Za dobro uro hoda sva prišla do razpotja. Proti Luknji se vleče namreč hud prepad. Ob obeh njegovih robih vodi strma steza k prelazu. Ena pelje na levo skozi bukov gozd po strmih pobočju Pihavca k planinski koči ter ob prepadu na desni proti Luknji. Ta steza je sicer boljša od spodnje, a mnogo nevarnejša je. Ovce in koze, ki se paso po teh strminah, sprožijo večkrat kak kamen, ki se potem v velikih skokih vali v prepad. Druga steza vodi celo do konca doline, kjer navpične Triglavove stene zapirajo nadaljno pot. Le ob prepadu na levi se vije strma steza proti Luknji, ki zija na severni strani Triglava.

Midva sva hotela iti na Triglav črez prelaz Doleč, ki je na južni strani. (Pred tremi leti, ob otvorjenju Triglavске kočе, sva izvolila krajšico: iz Baumbachove kočе skozi Luknjo v Vrata in v Mojstrano ter odtam šele na Kredarico — vse v enem dnevu.) Pa kako obiti to strmo steno od severne na južno stran? Od Loga grede sva jo opazovala ter razsodila, da je to nemogoče. Nekako v višini Luknje je sicer pobočje nekoliko bolj položno ter poraslo s pritlikavim rušjem, a kako prilezeva do tega rušja! Skrbno sva pazila, kje se odcepi steza na desno. Menila sva že, da sva jo zgrešila, ali da sploh ni nikake steze okrog teh orjaških sten, ko zapaziva nad šebom v nekakem žlebu ogromno skalno polico, vodečo na desno proti jugu in zaznamenovano z rdečo liso. Dolgo časa sva plezala po strmih žlebu, predno sva prišla do nje.

Nevede, morda od veselja, da sva našla zaželjeno stezo, sva pospešila korake ter hitela po precej široki polici, ki se je pa le prekmalu zožila. Treba je bilo bolj oprezno stopati. Malo omotice ali nepreviden korak — pa evo: prost pad; niti časa ne bo premišljevali, je li enakomerno pospešen ali enakomerno zakasnjen. Drugače pa ni tod nikake nevarnosti. Steza je res ponekod preozka ter tuintam precej strma, večjidel pa vodi med rušjem.

Širok je Triglavov hrbet; celo večnost sva lazila ob njem. Upala sva, da bodeva, ko ga obideva, že vrhu prelaza ali vsaj blizu njega. Ta nada naju ni varala. Ko sva po dolgem času prišla v široko strugo med Triglavom in Kanjevcem, pozdravilo naju je modro nebo skozi preseko ne visoko nad nama. Pohitela sva proti vrhu.

„Kmalu bova na Kranjskem“, je dejal France.

„Mogoče, da bo že kaj razgleda“, sem pripomnil jaz

„Jaz že vi . . . že vidim . . . o jeeeeej! — saj ni še vrh!“ je dejal France poparjeno.

In res! Pred nama je ležal velik, podolgast kotel z dolgim snežnim poljem, daleč zgoraj pa so zapirale pot v nebo kipeče skale. Tam pa bo gotovo Doleč! Klavrno sva šla dalje. Po snegu je bilo še dobro, a iz onega skalovja se nisva mogla izviti na vrh. Slednjič sva tudi to zapreko zmagała in stala sva — pred vprav takim kotlom. Drugega ni kazalo, kakor da sva premerila še tega — pa kaj, ko bi bil sam: za njim se je prikazal še tretji, četrti — naposled jih nisva več niti štela. Enega sva prehodila, že se je odprl drugi. Zdelo se je, kakor bi naju gorski škrat prestavljal na pričetek iste kotline, ki sva jo ravnokar prelazila. Vendar naju ni spravil v obup! Naposled sva prišla do zaželjenega vrha.

Pod nama je ležalo Velo polje in dalje tam Gorenjska stran. Nisva utegnila dolgo ogledovati. Veter, ki naju je spremljal že vse jutro, se je tu prelevil v vihar. Brž sva si izbrala eno stezo izmed petih: prva vodi v Trento, koder sva prišla midva, druga naravnost na Triglav, ki je pa opasna brez vodnika, tretja k Marije Terezije koči, četrt na Velo polje in peta k Sedmim jezerom. Krenila sva k Marije Terezije koči. Dobro zaznamenovana steza vodi sprva strmo navzdol do lepe peščene ravnine, odtam pa zopet med skalovjem navzgor. Malo pred kočo naju je pričakovala deputacija domačinov, ki so nama pokazali, kako so večji v hribo-lastvu. Zavidno sva zrla njih spretnost. Tolažila sva se po polževo: počasi, pa gotovo!

Mala, zidana Marije Terezije koča čepi v robu snežene dolinice, nad katero se dviga rjavi vrh Kredarice. Ker nisva vedela, je li mogoče priti od koče kar naravnost na vrh, sva šla raje na desno, po zaznamenovani stezi, ki vodi ob strmem melu in groznih skalah do vzhodnega pobočja Kredarice, kjer se obrne po severnem pobočju proti zahodu.

Kakor so nekdanj križarji vriskali od veselja, ko so zagledali Jeruzalemsko mesto, tako sva tudi midva zavriskala, ko sva prišla pod rob, na katerem ponosno čepi Triglavska kapela in pred njo koča. Kako čudovito vpliva koča na hribolanca, če jo kar nenadoma uzre. Sama misel, da ima pred seboj še dolgo pot, ga tako upehava, da ves truden in polomljen komaj preklada težke noge. Ko pa kar iznenada stopi pred svoj smoter — kako ga to vsega prerodi: nevede se zravna, in iz grla se mu zviije vesel vrisk.

Triglavska koča je lepo in prostorno poslopje. Smela bi se imenovati Triglavska palača — saj nas je v nji prenočilo l. 1896. okrog 80 otvornicev. Z vsem je dobro preskrbljena: tu dobiš raznih konserv, čaja, kave, mleka, vina in celo piva ter tudi zdravil, če si bolan.

Kako prijetno nama je bilo, ko sva sedela v topli obednici ter srkala hlapeči se čaj; zunaj pa je divjal in tulil vihar. Oskrbnik nama je pravil, da je prejšnji dan (21. avgusta 1899 l.) snežilo, in po noči da mu je voda v kuhinji debelo zmrznila. Ni čuda, saj je ravnokar (ob dveh popoldne) stalo živo srebro pod ničlo!

Ko sva se bila dobro založila, šla sva zopet na pot, da spraviva Triglavovo glavo pod noge. Nepotrebne reči, kakor nahrbtnika in palici, sva pustila v koči, v ušesa pa sva si natlačila vate.

Nedaleč od kočee se prične plezanje po strmi steni Malega Triglava. Dobroto železnih klinov, ki so popičeni v steno, ve prav ceniti le oni, ki pleza v hudem viharju. Četudi so ledenomrzli, vendar jih okorela roka krčevito objemlje. Največjo preglavico nama je delal vihar, ko sva šla po grebenu z Malega na Veliki Triglav. Včasih se je s tako silo uprl v naju, da sva se morala z vso močjo tiščati železne vrvi, ki je tod napeta; le kadar je nekoliko ponehal, sva si upala dalje. Srečno sva premagala vse težave ter prilezla zdrava na vrh. V duhu sva hvaležno zahvaljevala g. Aljaža, da je tu napravil stolp. Nemudoma sva zlezla vanj ter se zaprla; okrog njega pa je bučalo, kakor da bi hotelo odtrgati celo Triglavovo glavo ter jo s stolpom vred strmoglavit v temni prepad.

V stolpu je ob steni naokrog napeta nova, krasna panorama. Krasna? — kako naj rečem pa tej, ki jo vidim okrog sebe, ko zrem skozi okno! Jo je li mogoče dostojno opisati? Ne — prelepa je in preogromna...

Okrog sebe zre poželjivo oko nebroj prekrasnih vrhov najrazličnejših oblik. V nebo kipeči sivi zobje, v solncu se bleščeče snežne poljane, temni gozdi, doline z mesti in vasmí, ki se ti rde kakor otročje igrače, — vse to se v ogromnem višnjevem okvirju zliva v prelepo skladno celoto, ki se izgublja daleč tam v meglenem obodu. In ko liki orel ogleduješ ta raj z omotične višine, čutiš, da si mogočen, da si gospodar vsega tega, a hkratu ti je zopet nekako tesno pri sreju, češ, kako ničev je človek proti tej ogromnosti. Vse, kar te obkrožuje, je tako neskončno krasno in zraven tako čudovito lepa — bajka, ki si jo slišal v mladih letih...

V nemo-občudovanje zatopljena, sva pozabila, da ura in vihar ne počivata. Še vpisala sva se, nato pa zapustila najvišje zavetišče na Slovenskem.

Navzdol je šlo precej teže. Na robu Malega Triglava sva stala, ko je jemalo zahajajoče solnce od Triglava goreče slovo. Še en goreč poljub na njegovo kamenito čelo — in vse je ogrnil mrak. Počasi prestopaje in prebiraje železne kline, sva prilezla do Zelenega snega in v kočee.

Večer je bil prekrasen; na bledovišnjem nebu so boječe trepetale posamezne zvezdice, obrisi gora so postajali vedno bolj nedoločni, njih liki bolj in bolj megleni, podobni ogromnim, temnim pošastim, naposled so se popolnoma zlili z mračnim nebom.

Zvečer je dospel v kočee še en turist z vrlim vodnikom Šmercem. Dogovorili smo se, da pojdemo drugo jutro vsi skupaj na vrh. Sicer pa turist obrača, vreme obrne. Oblaki, ki so proti večeru le v ogromni daljavi obkroževali razgled, so se sedaj precej približali središču. — Lahko noč!

Ob štirih zjutraj nas je oskrbnik zbudil. Zunaj je vihar zavijal in tulil najčudnejše akorde.

„Kakšno je vreme?“ sem poprašal oskrbnika.

„Takó, takó!“

Ta odgovor me ni preveč navdušil, vendar sem se brž oblekel ter stopil pred kočee. Kakor sinoči! Nad menoj je bil razpet ogromen višnjev klobuk s širokimi, temnosivimi kraji. Neodločno sem pogledoval sedaj na nebo, sedaj na kočee, naposled sem vendar sklenil zopet iti — v posteljo, kar je tudi France odobral. Oni turist in njegov vodnik pa sta se hrabro napravila v viharni boj, ki je tako divjal, da nisva mogla več zaspiti.

Vstala sva ter šla gledat, kako se naša junaka borita s sovražnim elementom. Visoko v skalah sta bila videti tako majhna, da sva ju komaj zapazila. Po Zelenem snegu pa je lezel kakih 60 let star turist. Spremljala sta ga en vodnik in pa oskrbnik Dežmanove kočee. Ko so prišli pod steno, so se vsi trije navezali. Starčkove oči so nezaupno plavale po steni, nato je željno pogledal v oni dve črni točki, ki sta se že bližali vrhu, ter se naposled vendar energično — obrnil ter vlekel za seboj svoja navezana spremljevalca . . .

S Francetom sva si še ogledala lično kapelico, dokler naju ni oskrbnik pozval na čaj. Po čaju bi rada kaj čitala. Srečno sva v omariči iztaknila edino knjigo: „Berilo fa male fhole na kmétih po z. k. Eštrajških derihavah“. V tako zanimivo čtivo zatopljena, sva čakala, da se povrneti naša junaška izletnika.

Okoli 9. ure smo se zopet obtovorili z nahrbtniki ter zdrčali po Zelenem snegu. Ker nam je bila pot skozi Kot že znana, krenili smo malo pred Dežmanovo kočeo na levo v široko kotlino. Steza vodi ob navpični zahodni steni Cmira.

Nepopisno krasen razgled se nam je odprl ob robu te kotline: ob levi je zrl v nas resni Triglav, za nami na jugu se je izgubljala robata Rjavina, ob desni je kipela v nebo navpična, nedogledna Cmirova stena, pred nami so bili razvrščeni sivi grebeni Škrlatice, Rógice, Križa, Stenarja in Pihavea, — strmo in globoko pod nami pa je dremala romantična dolina Vrata z bistro Bistrico. Neki poseben čut se polasti človeka, ko stoji ob robu strme gore, kateri sten ne vidi do podnožja. Zdi se mu, da se izgublja v brezno, in če vrže kamen, meni, da pade celo v dolino. Nevede in nehotoma se ga polasti nekak strah, ko pomisli, da bode moral plezati po taki strmini.

Opazno smo stopali navzdol. Ko so se noge nekoliko privadile strmi stezi, oči pa globoki dolini, je šlo precej bolje — naposled se nismo več niti zmenili za nevarnost. Po tej stezi smo se urili v vseh najrazličnejših vrstah plezanja: po grbavih stenah, črez nagrmadeno skalovje, največ pa po pesku in grušču, ki je bil tako prijazen, da nas je brez voznega listka peljal navzdol, na račun onega, ki bo plezal navzgor. Že bolj pri dnu je ona znamenita stena, ki je poprej zapirala pot na Triglav. Sedaj so po nji popiženi železni klini, za katere se oprijemlješ. Nedaleč od stene nam je vodnik pokazal mesto, kjer so pred par leti našli mrtvega turista (drja Holsta iz Berlina). Odtod vodi ena steza po okornih, od vode izlizanih žlebeh v dolino, druga pa nad temi rovi k Luknji.

Srečno smo prilezli iz Triglavove viharne zime v mirno dolinsko poletje. Krepko smo korakali pe prelepih Vratih, ter se grede ozirali po strmih rebrih golih velikanov, ki jih obkrožujejo. Posebno lep pogled na nje je izpred Aljaževe kočee, ki čepi sredi zelene ravnice. Dalje vodi pot skozi senčnato bukovje in temno smrečje, mimo mnogo oglenic do Peričnika, ki nas je že oddaleč opozarjal nase s silnim bobnenjem. Ker se s ceste le slabo vidi, povzpeli smo se na gorenjo razglednico.

Malo je takih slapov, kakršen je Peričnik. Navadno izlivajo slapovi svoje vode ob skali navzdol, Peričnik pa bruhla svoj obilni curek daleč črez pečino, da v mogočnem in prekrasnem loku hrumi v globok kotel,

kjer se razprševa v meglen prah. Okrog curka bi se lahko šetal. Lahen vetrič je zavel proti nam, in hkratu smo bili vsi mokri od vodenega prahu. Težko smo se ločili od slapa.

Prijetni vonj juhe, ki je prihajal iz eno uro oddaljene Mojstrane, nas je izpodbujal, da smo krepko orali debeli cestni prah. Tovariš France je sicer trdil, da je to vonj cigaret, pa mi smo vedeli, da je siromak na Triglavu zbral ves drobir po žepih ter ga pokuril. . .

Pri Šmercu smo se pošteno pokrepčali, počekali par razglednic ter nato odšli na kolodvor, kjer smo se ločili. Naš sopotnik se je odpeljal proti Ljubljani, midva pa v Kranjsko goro, kjer sva upala, da dobiva prijetno družbico. In nisva se varala. Čarokrasni gorenjski raj privablja tudi semkaj toliko letovišnikov, da mimoidoči popotnik le težko dobi prenočišče. Midva sva bila tako srečna, da so ga nama drugi priskrbeli. Kot izurjena turista sva seveda dobila tudi primerni postelji, čedni sicer, a tako visoki, da sva morala uporabiti vso svojo večšino v plezanju, predno sva brez nesreče splezala na ležišči.

Drugi dan se nas je večja družba odpeljala z vlakom v Rateče, odkoder smo krenili skozi hladen gozd k eno uro oddaljenima Klanškima (Belopeškima) jezeroma.

Prekrasna, dražestna je Gorenjska stran! Vsak kočitek, vsaka ped zemlje skriva nova, neožidana čudesa. Nihče ne bi v tem gorskem zakotju pričakoval tako krasnih, tako ljubkih jezerc. Majhni sta sicer, a vprav to jima podeljuje neki osobit čar, neko posebno dražest. Posebno mično je spodnje. Mirno je in čisto liki kristal; v njegovi gladini se zrealijo zeleni travniki, trepečeje sence temnega drevja, v čisti, neskončni globini kraljujejo skaloviti gorski velikani, in kakor da bi se nebo balo, da se ta ljubka in nežna slika ne pokvari, razprostrlo je pod njo temnomodro pregrinjalo. Kakor zamaknjeni smo zrl v ta raj, in poželjive oči so hlastno srkale to razkošno krasoto.

Ni čuda, da prihaja semkaj vse polno — žal — le tujcev, a prav malo domačih sinov. Kar imamo lepega, nam vzamejo tujci vsled naše nebrižnosti in narodne neponosnosti. Tu done na uho le tuji glasovi, tako da se čutiš v lastni hiši tujca!

Pregledujoč knjigo za goste, smo vendar našli v nji lepo slovensko kitico:

Let jaz več že sem zahajam,
občudovat krasoto teh gorá;
otožnejši pa vedno bolj odhajam,
ker tu že skoro niso naša tla.

Ogledali smo si še gorenje, nekoliko manjše jezerce. To ni tako čisto in nima tako divnega obrežja kakor spodnje, zato se dozdeva tako mrtvo, tako samotarsko.

Na postaji Rateče-Bela peč sva se poslovila od prijaznih Kranjsko-gorcev ter se odpeljala na Trbiž. Prvotno sva skenila, da obiščeva tudi Dobrač; ker je pa France nekoliko obolel, urezala sva jo kar črez Predel domov — nazaj v planinski raj.

Črez Kavkaško pogorje.

Spisal L. Stiasny.

Po enajstdnevni vožnji po morju sem izstopil dne 14. avgusta l. 1899. v Batumu, ki kaj lepo napreduje, odkar so ga pridobili Rusi ob zadnjem berlinskem miru. Odtod sem se peljal z vlakom v Tiflis. Žal, da v začetku mojega potovanja po Kavkazu vreme ni bilo posebno ugodno; ko sem se vozil iz Batuma v Tiflis, je bilo namreč gorovje Velikega Kavkaza zakrito v oblake. V Tiflisu sem si ogledal vse znamenitosti, a tretji popoldan sem polezel na Mutaemindsko goro, kjer je krasen razgled na mesto in na Kavkaško gorovje. Gorovje so vendar zakrivali črni oblaki, pač pa je bil zelo zanimiv razgled na mesto, tembolj, ker so bile vse ulice starega mesta, ki leže na gorskem pobočju, poplavljene od hudournikov. Deževalo je namreč, kar je le moglo, in vrnil sem se v mesto pošteno premočen.

Iz Tiflisa ali bolje iz Meheta sem potoval še v Vladikavkaz. 180 verst (183.68 km) dolgo cesto sem prehodil v šestih dneh. Kar sem videl in doživel prve tri dni, ne bom opisoval natančneje, ker vodi vojna gruzinska cesta začetkoma bolj po dolinah. Vreme vendar prve dni ni bilo povsem ugodno. Jutra so bila pač krasna, zato me je pa zopet popoldne ujela vsak dan vprav kavkaška nevihta. Deževalo je, kakor dežuje pri nas le malokdaj, a razen tega sem parkrat moral hoditi v dežju po več nego 10 verst, ker ni bilo nikjer nobenega stanovanlišča. Moj havelok me je sicer branil dežja, toda od njega je tekla voda prav curkoma v črevlje, da je po njih kar pljuskalo. Črevlji so bili še drugo jutro mokri, toda ker je bilo vroče, so se prehitro posušili ter me hudo ožulili. Prenočeval sem vedno na poštnih postajah, ki so oddaljene druga od druge po 15—21 verst. Enkrat sem dobil pač posebno sobo, a druge dni sem moral nočevati v čakalnicah, ki so podobne čakalnicam na naših železniških postajah II. razreda, samo da so tod tudi divani, na katerih se lahko spi. Tudi so na poštnih postajah bufeji, kjer popotnik lahko dobi za ne predrago ceno potrebne hrane in pijače. Pač pa so bile muhe in razni mrčesi zelo nadležni. Opikale so me živalce, da je bilo joj. Zraven sem pa še zlil amonijak, s katerim sem se mazal, a nikjer ni bilo lekarne, kjer bi si lahko kupil drugega. Po noči tudi v čakalnicah ni bilo miru, ker so se vedno menjavali popotniki, zato nisem kaj dobro spal.

Četrto jutro na svojem potovanju iz Tiflisa v Vladikavkaz sem vstal v Mleti, ki leži 4884 futov (črevljev) ali 1502 m visoko v podnožju brezlesne gore zraven enako imenovanega osetinskega selišča. Odtod se je začelo moje potovanje „črez Kavkaško pogorje“.

I. Iz Mleti v Gudaur.

Kakor hitro sem drugo jutro popil čaj, sem odrinil dalje. V selišču sem srečal stotnijo Kazakov, ki so tu prenočili ter ravno odhajali na kavkaško-perzijsko mejo. Bili so večinoma sami novinci, zato še niso imeli pušek. Kazaki si morajo sami skrbeti za orožje in obleko. Razen pušek morajo prinesiti vse s seboj, tako vojno obleko, v katero so oblečeni tudi doma, kindžale, šaške, da, tudi konje.

Za Mleti vodi cesta čez Aragvo, in okolica ni več južna, ampak planinska. Onkraj mosta pa se pričinja nova, krasno izpeljana cesta na Krestovoj Pereval, ki je 2871 čevljev ali 852 *m* višji nego Mleti. Nazivlje se Zemloltjetskij spusk ter je eno največjih del na svetu. Cesta je namreč izpeljana v tako zložnih serpentinah, da bi se lahko peljal na goro s kolesom. Sezidali so to cesto za časa kneza Barjatinskega od l. 1857.—1861.; to priča nekoliko dalje postavljena spominska plošča. Pri nekem ovinku je celo lep vodomet, in odtam pelje bližnjica na goro. Po cesti iz Mleti je 15½ verste, a po bližnjici samo 5 verst. Nisem pa šel po bližnjici, ampak po cesti, ker je z nje kaj krasen razgled na Zemloltjetsko dolino. Krasoto te doline pa povečuje tudi to, da jo vidiš iz ptičjega poleta po vsej širini in dolgosti. Na nekaterih krajih se razširi v obširno kotlovino, gosto pokrito s poljem, hišami, s hlevi za ovce in drugo živino. Okrog njih, na sklonih pogorja, na vseh holmih in nižavah pa je dobro obdelano polje, kjer rasto pšenica, ječmen, proso. Povsod se vidi, da biva tod delaven, priden narod.

Cesta pelje deloma pod strmimi skalami, ki so jih obstrelili do 10 *m* visoko. Na nekaterih pečinah sem čital polno imen turistov, ki so tod mimo potovali. Nekoliko dalje je na levo zijalo globoke brezno, onkraj pa so se vzdigovali temnomodri vrhovi gora, pokriti s snegom.

Čez nekoliko verst sem se vendar naveličal hoditi po zložnih serpentinah. Krenil sem torej na bližnjico, toda kmalu sem prišel do neke sakle (hiše), kjer so me napodili psi. Da, ti psi! Nobeni hiši se nisem smel sam približati. Moja turistovska obleka in moj nahrbtnik sta se jim menda zdela skrajno sumljiva. Moral sem bežati v grmovje in plezal sem naravnost na goro do bližnje serpentine. Čez četrte ure sem bil zopet na cesti, toda za nekoliko časa sem so znova naveličal koračiti po zložnih serpentinah — saj sem navajen hoditi na goro po turistovskih potih, ne pa po cestah. Šel sem radi tega zopet na drugo bližnjico.

Ko sem nekoliko časa tod stopal, došel me je neki Osetinec. Oblečen je bil v dolg plašč ter bil oborožen s kindžalom in šaško. Glavo mu je pa pokrivala strašno velika in zelo razkodrana ovčja kapa, ki mu je zakrivala lase in ušesa. Pri nas bi se ga gotovo vsakdo ustrašil, ko bi ga srečal na samem, a jaz sem bil teh kap že navajen.

„Zdravstvuj!“ ga pozdravim.

„Hors areja!“ mi odgovori on. Osetinec torej, si mislim, ker Gruzinci pozdravljajo: „kamarzöb“ ter odzdravljajo: „kadzimarzöb“, a Osetinci: „barjat“ ter odgovarjajo „hors areja“. Po obleki se ta dva naroda, ki živita tod, težko razločujeta, lože po laseh in obrazih.

Razvname se med nama sledeči pogovor v ruskem jeziku, saj večinoma vsi narodi govore ruski, čeprav ne gladko.

„Kam greš?“

„V Vladikavkaz“.

„Zakaj se ne pelješ?“ (Tod namreč vidite redkokaterega peš hoditi.)

„Ker nimam denarja“.

„Kaj boš delal v Vladikavkazu?“

„Iščem dela.“

Ko greva dalje, me vpraša zopet: „Koliko je ura?“

Pogledam na solnce in mu odgovorim: „Menda bo sedem“.

Uro, denar in take stvari sem vse dobro skril. V Kavkazu namreč ni varno se izdati za turista, kdor potuje sam in celo neoborožen. Potovanje črez Kavkaško pogorje po vojni gruzinski cesti je bilo v začetku 19. stoletja prav nevarno. Ropaželjni gorjanci so radi napadali potnike ter jih obirali. Zato so potovali tod le z močno vojaško četo, a tudi vojaki so se morali mnogokrat bojevati. Sedaj so pa ropni napadi v teh krajih že redki, saj veliko cesto stražijo Kazaki. Vendar se celo mnogi Rusi boje potovati s pošto po tej cesti, čeprav je vedno več poštnih voz skupaj ter so vozniki dobro oboroženi. Mnogi potopisci namreč preveč pretiravajo nevarnost. Tako piše B. Stern v svojem potopisu „Vom Kaukasus zum Hindukusch“: „Po mnogoštevilnih soteskah so poprej prežali na potnike lokavi roparji ter jih napadali ne samo po noči, ampak tudi pri belem dnevu. Ob cesti zapazimo še dandanes križe v spomin potnikom, ki so bili žrtev divje ropateljnosti. Tudi dandanes še rogovilijo po teh pokrajinah roparji, in tudi na dobro obstraženi cesti se skoro nikdar ne posreči jih zasačiti.“ Verjel mu vendar nisem prav nič, ker tudi trdi, da ta cesta vodi največ po pokrajinah, ki so z večnim snegom pokrite, dočim leži črta večnega snega skoro 800 m više nego najvišja točka te ceste. Ruski profesor in nemški pisatelj v Tiflisu, Hahn, ki je že mnogo Kavkaza prepotoval, pa mi je odsvetoval, hoditi sam peš črez Kavkaško pogorje, češ, da bi bilo lahko to potovanje za me usodno. Nasprotno pa mi je pripovedoval avstrijski konzul v Tiflisu, pri katerem sem bil radi svojega potnega lista, da je že mnogo turistov potovalo peš črez Kavkaz, toda vedno po več skupaj, ter da so bili dobro oboroženi. Zabičal mi je tudi, da moram imeti s seboj, če grem že sam, dober revolver. Ker pa v Carigradu konfiscirajo carinski uradniki orožje, pustil sem svoj revolver doma in potoval neoborožen. Na potovanju sem torej moral biti oprezen, osebito kadar sem hodil po bližnjicah.

(Dalje prihodnjič).

Stol v zimski obleki.

Spisal J. M.

Navadno vznemirjajo hribolazci gore le ob gorkem letnem času, ker je po zimi vendar prijetnejše doma za pečjo nego v planinah v snegu. Toda tudi po zimi so planine mikavne; zlasti je zimski razgled lepši in zanimivejši od poletnega. Ob jasnem vremenu je zrak popolnoma čist in pogled na snežne poljane in v led in srež vkovane gore prekrasen.

To je tudi mene izvabilo dne 3. januarja prvega leta v 20. stoletju izza gorkega zapečka na mrzli Stol. Oblekel sem se jako toplo, da bi nanj ne primrznil. Ako bi me bil kak preiskovalec severnega tečaja srečal, vprašal bi me bil morda, če grem Andreejev zrakoplav iskat, posebno, ker me je spremljal Dečko, kosmati varuh brezniškega župnišča.

Toplomer je kazal 9°R pod ničlo, ko sva jo mahala v jutranji megli proti Selškemu vrhu. Vkljub ostremu mrazu sem se potil. Srež se mi je oprijemal obrvi, od las pa mi je teknel pot, toda dolgo ne, ker mi

je kmalu zmrznil. Da bi mi sveče ne molele od las, sem si hotel pot obrisati, toda klobuka nisem mogel sneti — primrznil mi je na glavo. To je bilo meni silno všeč. Po leti si moraš pokrivalo privezati na glavo, da ti ga burja ne odnese, po zimi pa se moraš poprej pri peči otajati, predno se moreš odkriti.

Na Rudni poti sem prišel iz megle. Kakor milijoni demantov se je blesketal srež na drevju, in jutranje solnce je krasno zlatilo Stolov sneženi oklep. Dečko je veselo zajalal, jaz sem pa tako zaukal, da se je visoko gori v Stolu utrgal plaz in zropotal v globino. Ob 10¹/₄ sem pri-gazil po črevelj debelem snegu do kože na Žirovniški planini. Že pot do nje se mi je izplačala. Pod menoj se je zibala megla nalik morju, iz nje so pa moleli ledeni vrhovi. Pogled na Triglavsko pogorje je bil posebno krasan. Tuintam se je pretrgala megla, in pokazalo se mi je ljubko Blejsko jezero tako čisto, da sem videl igrajoče se valove, samo ribjega plesu ne, pa saj takrat še ni bil predpust.

Ko so se oči nasitile, sem sedel na klop pred kočo, da bi zajtrkoval. Toda varal sem se. Preskrbel sem se bil z lepo kračo, a bila je tako zmrzla, da je še Dečko ni maral. Obžaloval sem svojo sladkosnedost; koliko boljše bi bilo, ko bi bil vzel s seboj skledo kaše; obema bi bila dišala. Zapomnite si torej, hribolazci: po zimi ne jemljite drugih krač v planine kakor svoje, preskrbite se pa dobro z vrelo kašo! Odškodoval sem se pa vsaj nekoliko z zavretim vinom, ki je bilo ostalo še precej toplo.

Potem sem se zopet odpravil na pot. Na noge sem si pritrdil močne dereze, ki so mi veliko koristile; brez njih bi bil sploh težko prišel na vrh. Psa ni nič kaj veselilo naprej. Žalostno je gledal, kako sem si privezoval dereze, potem je pa s povešenim repom capljaj počasi za menoj. Zaznamenovano pot sem še precej dobro zasledoval; zakaj že od daleč so rdela znamenja po višjih skalah iznad snega. Kmalu nad kočo sem zapazil sled divjih koz in jako sem se začudil, ko sem spoznal, da so precej časa drobile po zaznamenovanem potu. Šel sem kar po njih sledu, in vendar sem do ovčarske koče samo enkrat zgrešil stezo. Vsak čas sem pričakoval, da zagledam kje trop divjih koz. Bal sem se, da bi jih Dečko ne začel goniti; zato sem ga privezal na vrvico. Toda kar mahoma skoči naprej in se postavi na zadnji nogi, ko je zmanjkalo vrvice. Ozrem se. Kakih 300 korakov daleč zagledam bežati pet divjih koz. Kakor veter se drevile v velikanskih skokih po snegu, splezale urno po strmem robu in izginile za njim.

Rog je oznanjeval na Savi poldne, ko sem prišel do ovčarske koče. Bila je že polna snega. Ozrl sem se v dolino. Megla je bila popolnoma izginila, in zrak je bil tako čist, da so se mi gore zdele veliko bližje, nego so v resnici. Toda vkljub temu, da je solnce še precej grelo, je kazal toplomer 11° R pod ničlo. Računil sem, da bodem v eni uri na vrhu, toda zmotil sem se zelo. Pot je bila odtod dalje jako huda, kajti sneg je bil precej debel. Ako bi bil zmrzel, bilo bi dobro, toda solnčna gorkota ga je otajala, in vdiral sem se pogosto do kolena. Dečko se ni tako globoko pogrezal; ker ima pa kratke noge, je včasih kar izginil v snegu. Ko sem se pa tudi jaz parkrat do pasu vdrl, zavil sem navzdol v drčo, ki se končava v sedlu med Stoloma, potem sem pa gazil po nji navzgor.

Tu je bilo nekoliko boljše, zakaj več nego do kolena se nisem nikdar vdrl. To gaženje me je silno utrudilo. Na levi sem zagledal nekaj pečevja moleti iz snega. Sklenil sem splezati nanj, ker sem upal odtod dobiti boljšo pot. Ko sem do srede priplezal, začel je Dečko cviliti; ker so bile skale vse z ledom pokrite, ni mogel za meno. Toda jaz se nisem dosti pomišljal; naredil sem s psom kakor pogosto vodniki z hribolazcem. Potegnil sem ga na vrvi za seboj; parkrat je zaevilil, ko mu je tuintam zmanjkalo tal ter je prosto bingljaj v zraku, in bila sva na vrhu. Dečku pa strah gotovo ne bo škodoval, bo saj v prihodnje bolj slušal. Že doma sem ga opominjal, da naj si priskrbi dereze ali naj si vsaj izposodi od prijatelja muca kremplje, da bo lažje plezal, toda ni me ubogal.

Nekaj časa je sneg še držal, toda zameti med skalovjem so naju zopet zapodili v drčo. Ko sva pa prispela v sedlo, pozdravila naju je huda burja. Dečka je kar po zraku nosila; k sreči sem ga imel na vrvi, sicer bi mi jo bil upihal kakor zrakoplav. Zašel sem iz enega zameta v drugega. Noge so se mi posebno v kolenih tako utrudile, da sem se že nameraval vrniti. Toda zdelo se mi je, kakor da bi se mi med tem bučanjem burje gorski škrtatje posmehovali, da sem tak slabič, da si ne upam naprej. Končno sem se razjezil. Vzel sem čutaro iz nahrbtnika in pil z nekako obupnostjo, dokler ni bila prazna. Vino me je zopet malo pokrepčalo, in pogumno sem lezel naprej. Ura je bila 2¹/₂, ko sem prišel na vrh. Burja je tako pihala, da se je Dečko ves zaril v sneg, jaz pa v debel plašč. Mraz mi je šel kar skozi kosti. Pogledal sem na toplomer, ki je kazal 14° R pod ničlo, potem sem se še malo ozrl naokrog in pokazal burji pete. Doli je šlo jako hitro; rabil nisem veliko čez dve uri.

(Dalje prihodnjič).

Društvene vesti.

Priznanje in zahvala. Občina Dovje-Mojstrana je v zmislu sklepa občinske seje izrekla „Slov. plan. društvu“ toplo zahvalo za napravo nove poti v Tnali pri Mojstrani, za katero je društvo izdalo 1000 kron.

Darila. Osrednjemu društvu: Gospodični Štefanija in Zvezdoslava Šibovc, hčeri člana gospoda Ivana Šibovca, sta darovali društvu za kapelico na Kredarici jako lepo in okusno ročno delo. Gosp. Kobilca Jos. več knjig turistične vsebine. — Gosp. Kališ Ivan 2 K, slavn. okr. posojilnica v Krškem 5 K, gosp. Kadilnik Fr. za kočjo na Kredarici 10 K, za kapelico na Kredarici 10 K, za jahalno pot 5 K, za novo stavbo 5 K, za Plan. Vestnik 20 K. — Ziljski podružnici: Slovensko omizje pri Brunerju v Beljaku 4 K.

Novi člani.

Osrednjega društva:

Gosp. Kaus Janez, blagajničar dežel. plačilnice v Celovcu.

„ Ulrich L., adjunkt tobačne tovarne v Ljubljani.

„ Zupančič Jakob, c. kr. profesor v Ljubljani.

„ Prohazka Josip, prof. Glasbene Matice v Ljubljani.

„ Papež Oton dr., c. kr. sodni pristav v Postojni.

Češke podružnice:

- Gosp. Fiala Fran, dež. stavb. svetnik v Pragi.
 „ Ott Otokar, dež. višji inženier v Pragi.
 „ Vavka Vaclav dr., operater v Pragi.
 Gdč. Čtrnáctá Eliza v Pragi.
 Gosp. Hevera Vinko, rev. ravnateljstva ces. posestev v Pragi.
 „ Forel Hinko, c. kr. fin. revident v Pragi.
 „ Antoš Prokop, inženier v Pragi.
 „ Scheiner Jos. dr., odvetnik v Pragi.
 „ Štětka Jos., veletržec v Pragi.
 „ Beneš Ot. dr., odv. kandidat v Pragi.
 „ Brichta Ernest, ravnatelj tisk. zavoda v Pragi.
 „ Vorel Zdenko dr., sodni pristav.

Kamniške podružnice:

- Gosp. Friedl Ivan, restavrater v Kamniku.
 „ Štefančič Avgust, učitelj v Kamniku.

Kranjske podružnice:

- Gosp. Bevk Stanko dr., profesor v Kranju.
 „ Debevc Josip, profesor v Kranju.
 „ Hudovernik Ivan, knjigovodja v Kranju.
 „ Jaeger Karel, kavarnar v Kranju.
 „ Kalan Fran, trgovec v Kranju.
 „ Košmerl Jos., zas. uradnik v Kranju.
 „ Krener Fran, poslovodja v Kranju.
 „ Pirnat Makso, profesor v Kranju.
 „ Rojina Fran, nadučitelj v Šmartnu pri Kranju.
 „ Soklič Ivan, želez. asistent v Kranju.
 „ Salberger Mih., učitelj v Besnici pri Kranju.
 „ Urbas Anton, trg. pomoč. v Kranju.
 „ Uršič Anton, zasebni uradnik v Kranju.
 „ Zupanc Fran, stud. iur. na Dunaju.

Ziljske podružnice:

- Gosp. Spitzer Dioniz, župni upravitelj pri Sv. Križu.
 „ Šnedic Metod, frančiškan v Inomostu.
 „ Kraut Zdravko, župnik v Brnci.

Stezo z Ravni na Vodine je zgradila „Češka podružnica“ preteklo jesen po trasi, ki so jo ugotovili gg.: dr. Chodounský, dr. Frischauf, dr. Prachenský, Fr. Muri in L. Potočník. Steza je tudi manj izurjenim turistom pristopna. Z njo se je udobil prehod od Češke koče v Logarsko dolino, ki jo prekrasna lega poslej še bolj proslavi med turisti. Od Češke koče je moči priti na Okrešelj sedaj v 3 urah.

„**Národní Politika**“, praški dnevnik, je uvrstila z novim letom po prizadevanju g. dr. Prachenskega stalen oddelek o alpinistiki. V njem pri- naša vesti o turistiki, zlasti o alpinizmu v naših gorah. S tem se oživi v najširjih krogih zanimanje za hribolastvo in spoznavanje naših prirodnih krasot.

Književnost.

Razor. Spisala † dr. Karel Chodounský ml. in prof. Ant. Dvořák. Poročali smo že v zadnji številki o potopisni študiji „Razor“, ki jo je bil objavil „Alpský Věstník“. Spis ta je zadnje literarno delo dne 24. oktobra l. l. v Curihu prerano zamrlega mladega turista-junaka, dr. Chodounskega, ter obsega znamenito turo, ki sta jo pokojnik in prof. Dvořák opravila zadnje dni svojega bivanja na Kranjskem septembra meseca lani. Takrat pač ni pomislil naš prijatelj, da se mu je za trajno ločiti od naših hribov, ki jih je toli ljubil in s tolikim navdušenjem obiskaval. Izvršil je turo na Razor (2601 m) iz Kranjske gore. Navdušeni in vzorno prirejeni spis njegov je sedaj izdal oče, g. univ. prof. dr. Chodounský, v posebni izdaji kot spomenico na dragega rajnika, svojega zvestega spremljevalca pri gorskih turah. Namenjena prijateljem zamrlega, podaje ta izdaja kot uvod iz peresa očetovega s čutom gorke ljubezni pisano črtico o pokojniku. V njej gledamo še enkrat simpatičnega, vrlega turista, ki se ko brhki sokol ni strašil nikakih višin. — Spis o „Razoru“, ki ga je doslej le redkokdaj obiskal turist, podamo svojim čitateljem v „Vestniku“ v slovenskem prevodu. Naj se oglasi tudi med nami živahna beseda mladega dr. Chodounskega, nam v slovo, njemu kot spomenik hvalečnosti, ki si jo je obiloma zaslužil. —oe—

Alpski muzej. V „Alpskega Věstnika“ januarski številki utemeljuje g. R. zanimiv predlog, naj bi pričela češka naša podružnica nabirati predmetov, sposobnih za alpski muzej. Tak muzej bi bil edini in prvi svoje vrste; služil bi vedi, vzbujal bi zanimanje za alpinizem. Naloga bi mu bila, podajati vsestranski kar najbolj nazorni pouk o alpskih deželah, predvsem o slovenskih planinah. Obsegal naj bi reliefe gorskih skupin, značilne rudnine, rastlinstvo, živalstvo, fotografije, stare in nove slike ter mape, diagrame in modele o pomiku ledenikov, modele koč, narodopisne predmete, zgodovinski razvoj turisticke opreme in tehnike v hribovlastvu. Pridružila bi se tudi alpinska knjižnica.

Namero to pozdravljamo prav iz srca, ker gre za spoznavanje naših gora, in ne dvomimo, da bi našla Češka podružnica za to svoje podjetje med Slovenci pomočnikov, ki bi hoteli obogatiti zbirko s primernimi stvarmi. Služil bi vsak prispevek v povzdigo imena naše domovine.

VABILO

na občni zbor „Savinske podružnice Slov. plan. društva“, ki bo v soboto dne 2. februarja t. l. na Ljubnem v gostilnici g. Fr. Petka ob 2. uri popoldne.

Dnevni red:

- 1.) Pozdrav načelnikov. 2.) Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju.
 - 3.) Poročilo blagajnikovo. 4.) Proračun za leto 1901. 5.) Nasveti in predlogi.
- Ako ne bode ta občni zbor sklepčen, se bo vršil v zmislu društvenih pravil isti dan ob 3. uri popoldne drug občni zbor, ki bo sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

Odbor.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Uslanovnik plača enkrat za vselej 60 K.

„Plan. Vestnik“ prejmljejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Društvena znamenja dobivajo častiti člani v društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani, pri podružniških odborih in pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod trančo v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvrštev točna in po najnižjih cenah.

Josip Oblak,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča svojo na novo urejeno delavnico za **Florijansko cerkvijo v ulicah na grad št. 7.** v naročitev vsakovrstnih **strugarskih koščenih, roženih in drugačnih izdelkov**, katere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po **nizki ceni**.

FOTOGRAFIJA

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za **amaterje** in za **strokovnjake** so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam in **brezplačno**.

Ceniki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo **tovarniško zalogo** papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin.

JOS. PETRIČ,

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovece iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvornih založnikov.

Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✱ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✱

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9,

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice. Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za turiste. Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju. — Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franj in zastonj. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

Firme na steklo in vsakovrstne druge napise, izvirne diplome in vsakovrstna kaligrafska in litografska dela

izdeluje umetniško in ceno

Vinko Novak,

umetni slikar in litograf na Mestnem trgu št. 10 v Ljubljani.

HUGON IHL

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 4,

priporoča svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega in manufakturnega blaga** na debelo in na drobno po **najnižjih cenah**.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

J. Bonač

v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte,

priporočam vladno svojo trgovino s papirjem in s pisalnimi potrebščinami. Vzorce papirja pošiljam na ogled. V svoji **knjigoveznici** izdelujem vezi preproste in najfinnejše.

Prevzemljam izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah. 1000 lepih razglednic 28—32 K. Imam veliko zalogo razglednic mesta Ljubljane z različnih strani.

10 najlepših razglednic samih cerkev ljubljanskih za 66 h, s pošto 76 h.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda (iz Hardtmuthove tvornice).

Prekupnikom velik popust.